

✓ CÁCH MẠNG THÁNG MƯỜI NGA VỚI VIỆC ĐÀO TẠO, BỒI DƯỠNG CÁN BỘ CHO SỰ NGHIỆP XÂY DỰNG VÀ BẢO VỆ TỔ QUỐC VIỆT NAM XHCN

Thượng tướng, Viện sĩ, TS. Nguyễn Huy Hiệu
Nguyên Ủy viên BCH TƯ Đảng, Thứ trưởng Bộ Quốc phòng

Tóm tắt: Cuộc Cách mạng xã hội chủ nghĩa (XHCN) tháng Mười Nga thắng lợi, mở đầu thời đại mới - thời đại quá độ từ chủ nghĩa tư bản lên chủ nghĩa xã hội (CNXH). Cho đến nay, mặc dù còn có những đánh giá khác nhau, song một thực tế không thể chối cãi là, kể từ sau thắng lợi của Cách mạng tháng Mười, lịch sử nhân loại đã bước sang một trang mới với những biến đổi vô cùng sâu sắc. Đi theo con đường Cách mạng tháng Mười, Đảng Cộng sản Việt Nam đã làm nên Cách mạng tháng Tám, mở ra kỷ nguyên mới cho đất nước, đưa đất nước ta đi từ thắng lợi này đến thắng lợi khác.

Từ khoá: Cách mạng tháng Mười, chủ nghĩa xã hội, chủ nghĩa Mác – Lênin.

Đúng như V.I. Lênin đã khẳng định, Cách mạng tháng Mười đã mở đầu “một sự nghiệp mới mẻ”, “sự nghiệp sáng tạo ra một chế độ nhà nước xưa nay chưa từng có”. Cách mạng tháng Mười Nga đã biến nước Nga Sa hoàng lạc hậu trở thành một siêu cường đứng đầu hệ thống XHCN; Và một loạt quốc gia khác ở châu Âu, châu Á, châu Phi, châu Mỹ, dưới ảnh hưởng của Cách mạng tháng Mười Nga đã vùng dậy giành quyền độc lập dân tộc; Nhiều quốc gia trong số đó đã công khai tuyên bố mục tiêu xóa bỏ chế độ áp bức, bóc lột người, xây dựng một xã hội mà người chủ đích thực là nhân dân lao động. Cách mạng tháng Mười Nga đã xây dựng nên một thời kỳ dài trong lịch sử, là chỗ dựa cho hàng trăm

dân tộc bị áp bức đứng lên chống ách thống trị của chủ nghĩa đế quốc, giành độc lập dân tộc, bảo vệ hòa bình thế giới. Có thể nói, nếu không có Cách mạng tháng Mười, nhân loại không thể sống trong kỷ nguyên độc lập, tự do. Ngay trong lòng chủ nghĩa tư bản hiện đại, những quyền dân sinh, dân chủ, quyền con người... mà nhân dân lao động có được là nhờ ảnh hưởng to lớn của Cách mạng tháng Mười Nga vĩ đại.

Tuy nhiên, điều đau xót đã xảy ra: Sau hơn 70 năm tồn tại, do nhiều nguyên nhân khác nhau mà nguyên nhân chủ yếu là những sai lầm chủ quan về đường lối của những người lãnh đạo Đảng và Nhà nước cũng như sự phản bội của những người cầm đầu, chế

độ XHCN ở Liên Xô và Đông Âu sụp đổ. Đó là một tổn thất to lớn không chỉ đối với những người cộng sản chân chính mà còn đối với phong trào cách mạng trên toàn thế giới; song sự kiện đó không phải là hồi kết của chủ nghĩa cộng sản, như luận điệu của những thế lực thù địch với CNXH truyền. Chế độ XHCN ở Liên Xô và Đông Âu sụp đổ, nhưng lý tưởng của Cách mạng tháng Mười vĩ đại vẫn soi sáng con đường phát triển của CNXH trong thế kỷ XXI. Trong xã hội tư bản toàn cầu hoá, trong “một thế giới không thể chấp nhận được” thì lý tưởng XHCN vẫn còn sức sống lâu bền, tầm ảnh hưởng của Cách mạng tháng Mười Nga vẫn hết sức sâu rộng trong đời sống nhân loại trên khắp hành tinh. Kết luận trên đây được rút ra từ những thành công của sự nghiệp xây dựng CNXH ở Trung Quốc, Việt Nam, Cu Ba..., từ sự hồi sinh của phong trào cộng sản và công nhân quốc tế ở châu Âu và ở các châu lục trên toàn thế giới và từ các cuộc đấu tranh của nhân dân lao động ở ngay trong lòng các nước tư bản chủ nghĩa phát triển nhất. Vì vậy, có thể nói rằng, mặc dù phong trào cộng sản trên thế giới còn gặp muôn vàn khó khăn, song lý tưởng của Cách mạng tháng Mười Nga vẫn sẽ là lý tưởng, mà rốt cuộc, nhân loại sẽ từng bước vươn tới bằng con đường riêng của từng dân tộc.

Sinh thời, Chủ tịch Hồ Chí Minh đã đánh giá: “*Giống như mặt trời chói lọi,*

Cách mạng tháng Mười chiếu sáng khắp năm châu, làm thức tỉnh hàng triệu hàng triệu người bị áp bức, bóc lột trên trái đất. Trong lịch sử loài người chưa từng có cuộc cách mạng nào có ý nghĩa to lớn và sâu xa như thế”¹. Với ý nghĩa đó, Chủ tịch Hồ Chí Minh khẳng định: “*Thắng lợi vĩ đại của Cách mạng tháng Mười đã dạy cho giai cấp công nhân, nhân dân lao động và các dân tộc bị áp bức trên toàn thế giới nhiều bài học hết sức quý báu, bảo đảm cho sự nghiệp giải phóng triệt để của giai cấp công nhân và của cả loài người*”². Người đã chỉ rõ những bài học đó là: Cần có sự lãnh đạo sáng suốt của một chính đảng cách mạng chân chính của giai cấp công nhân, toàn tâm toàn ý phục vụ nhân dân; Phải thực hiện cho được liên minh công nông vì đó là sự bảo đảm chắc chắn nhất những thắng lợi của cách mạng. Đi theo con đường của Cách mạng tháng Mười, Đảng Cộng sản Việt Nam đã làm nên Cách mạng tháng Tám năm 1945, mở ra kỷ nguyên mới cho đất nước - kỷ nguyên độc lập dân tộc, dân chủ và CNXH. Dưới sự lãnh đạo của Đảng Cộng sản Việt Nam, nhân dân ta đã đánh thắng các đế quốc sừng sỏ trong thế kỷ XX, nêu gương sáng cho sự nghiệp đấu tranh giành độc lập, tự do của các dân tộc bị áp bức trên toàn thế giới.

¹ Hồ Chí Minh Toàn tập, tập 12, Nxb CTQG, Hà Nội, 2002, tr. 300.

² *Id.*, tr. 303, 305.

Ngày nay, trong xu thế hội nhập quốc tế và toàn cầu hoá đang diễn ra mạnh mẽ, việc thực hiện chính sách đa dạng hoá, đa phương hoá các quan hệ quốc tế phải bảo đảm giữ vững định hướng XHCN, giữ vững nguyên tắc tôn trọng độc lập, chủ quyền, toàn vẹn lãnh thổ, bình đẳng, cùng có lợi, bảo đảm an ninh quốc gia, từng bước thực hiện thắng lợi sự nghiệp công nghiệp hoá, hiện đại hoá đất nước. Có được những thắng lợi hết sức lớn lao trong tiến trình cách mạng của nước ta, trước hết là nhờ sự lãnh đạo sáng suốt của Đảng Cộng sản Việt Nam, Đảng luôn luôn lấy chủ nghĩa Mác-Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh làm nền tảng tư tưởng và kim chỉ nam cho hành động cách mạng của dân tộc. Đảng đã sáng suốt lựa chọn con đường phát triển của cách mạng Việt Nam trong quỹ đạo của cách mạng vô sản, trong logic tiến tới CNXH và chủ nghĩa cộng sản - xu thế tất yếu cho thời đại mới đã được mở ra từ Cách mạng tháng Mười.

Nhìn lại chặng đường hơn 26 năm đổi mới, tại Đại hội XI, Đảng ta đã rút ra 5 bài học kinh nghiệm lớn mà bài học kinh nghiệm thứ 4 là: *"Đặc biệt chăm lo xây dựng Đảng vững mạnh cả về chính trị, tư tưởng và tổ chức. Thật sự phát huy dân chủ đi đôi với giữ gìn kỷ luật, kỷ cương; giữ vững nguyên tắc tập trung dân chủ, tăng cường đoàn kết thống nhất, gắn bó mật thiết với nhân dân,*

tôn trọng và phát huy quyền làm chủ của nhân dân, ... Xây dựng đội ngũ cán bộ, đảng viên vững mạnh về chính trị, tư tưởng, trong sáng về đạo đức, lối sống, có sức chiến đấu cao, giỏi về chuyên môn, nghiệp vụ; phát huy hiệu lực, hiệu quả quản lý nhà nước, tích cực chủ động, sáng tạo của Mặt trận Tổ quốc và các đoàn thể nhân dân".

Trong sự nghiệp xây dựng và bảo vệ tổ quốc (BVTQ) Việt Nam XHCN, Đảng Cộng sản Việt Nam đã luôn vận dụng đúng đắn, sáng tạo những nguyên lý của chủ nghĩa Mác-Lênin, những bài học của Cách mạng tháng Mười Nga vào điều kiện cụ thể của cách mạng Việt Nam, lãnh đạo sự nghiệp cách mạng vĩ đại của nhân dân ta đi từ thắng lợi này đến thắng lợi khác. Nghị quyết Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XI chỉ rõ: *"Tiếp tục đổi mới mạnh mẽ, đồng bộ công tác cán bộ. Thực hiện tốt Chiến lược Cán bộ thời kỳ đẩy mạnh công nghiệp hoá, hiện đại hoá; đổi mới tư duy, cách làm, khắc phục những yếu kém trong từng khâu của công tác cán bộ. Xây dựng và thực hiện nghiêm các cơ chế, chính sách phát hiện, tuyển chọn, đào tạo, bồi dưỡng cán bộ; trọng dụng những người có đức, có tài."*³ Như vậy, Đại hội lần thứ XI Đảng ta đã tư duy mới về công tác cán bộ và khẳng định công việc đào tạo, bồi dưỡng, quy hoạch và sử dụng cán bộ là một nội dung trọng yếu

³ Đảng Cộng sản Việt Nam, Văn kiện Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XI. Nxb CTQG, Hà Nội, 2011. Tr. 261.

của công tác cán bộ, bảo đảm cho công tác cán bộ đi vào nền nếp, chủ động, có tầm nhìn xa, trông rộng, đáp ứng cả nhiệm vụ trước mắt và lâu dài.

Để đáp ứng yêu cầu, nhiệm vụ cách mạng mới đặt ra hiện nay là đưa đất nước ta ra khỏi tình trạng kém phát triển, nâng cao rõ rệt đời sống vật chất, văn hoá, tinh thần của nhân dân, tạo cơ sở để thực hiện mục tiêu Chiến lược mà Đại hội Đảng lần thứ XI chỉ rõ là: “Phấn đấu đến năm 2020 nước ta cơ bản trở thành nước công nghiệp theo hướng hiện đại; chính trị-xã hội ổn định, dân chủ, kỷ cương, đồng thuận; đời sống vật chất tinh thần của nhân dân được nâng lên rõ rệt; độc lập, chủ quyền, thống nhất và toàn vẹn lãnh thổ được giữ vững; vị thế của Việt Nam trên trường quốc tế tiếp tục được nâng lên; tạo tiền đề vững chắc để phát triển cao hơn trong giai đoạn sau”⁴. Nghị quyết Đại hội Đảng lần thứ XI đã đề ra nhiệm vụ xây dựng đội ngũ cán bộ trong sạch, có năng lực, nhất là: “*Chú trọng xây dựng đội ngũ cán bộ lãnh đạo và quản lý các cấp, đội ngũ chuyên gia đầu ngành. Đổi mới, trẻ hoá đội ngũ cán bộ lãnh đạo và quản lý, kết hợp các độ tuổi, bảo đảm tinh liên tục, kế thừa và phát triển, vững vàng về chính trị, gương mẫu về đạo đức, trong sạch về lối sống, có trí tuệ, kiến thức và năng lực hoạt động thực tiễn, gắn bó với nhân dân*”⁵. Đây là vấn đề rất mới, rất cấp bách cần

phải đổi mới, nâng cao chất lượng đào tạo đội ngũ cán bộ có trình độ cao, có phẩm chất và năng lực, đáp ứng yêu cầu nhiệm vụ BVTQ, đảm bảo đến năm 2020 đội ngũ cán bộ có số lượng, cơ cấu hợp lý, chuyên nghiệp, hiện đại. Tuyệt đại bộ phận cán bộ có phẩm chất tốt và đủ năng lực thực thi nhiệm vụ, tận tụy phục vụ sự nghiệp BVTQ, phát triển đất nước và phục vụ nhân dân.

Vấn đề đặt ra hiện nay là phải đổi mới công tác quy hoạch và đào tạo đội ngũ cán bộ các cấp. Đổi mới công tác quy hoạch cán bộ, trước hết cần phải đổi mới nhận thức một cách sâu sắc và đầy đủ vai trò và tầm quan trọng của công tác quy hoạch cán bộ, công tác đào tạo, bồi dưỡng cán bộ. Phải hiểu quy hoạch cán bộ là một quá trình thực hiện đồng bộ các chủ trương, biện pháp, giải pháp để tạo nguồn cán bộ; dự kiến bố trí, sắp xếp tổng thể đội ngũ cán bộ, trước hết là cán bộ lãnh đạo, chỉ huy, khoa học, quản lý cấp chiến lược, nhằm bảo đảm yêu cầu nhiệm vụ chính trị cách mạng có yêu cầu nhiệm vụ khác nhau, đòi hỏi phải có đội ngũ cán bộ, có năng lực trình độ cao.

Trong chỉ đạo xây dựng đội ngũ cán bộ của Đảng, mối quan tâm hàng đầu của Bác là vấn đề nền tảng tư tưởng chính trị, bản chất giai cấp công nhân của đội ngũ cán bộ các cấp. Bác khẳng định, Chủ nghĩa Mác- Lênin là nền tảng tư tưởng của Đảng. Bác coi vấn đề xây dựng bản lĩnh chính trị, bản chất giai cấp công

⁴ Nt, tr. 31.

⁵ Nt, tr. 262.

nhân là mẫu chốt nhất. Sinh thời, Chủ tịch Hồ Chí Minh đặc biệt coi trọng việc xây dựng đội ngũ cán bộ của Đảng. Người coi đây là công việc gốc của Đảng. Bản lĩnh người cán bộ cách mạng là sự kết tinh những phẩm chất, nhân cách ở họ, tạo nên năng lực “dĩ bất biến, ứng vạn biến”, thể hiện tập trung ở tính kiên định, sáng tạo, quyết làm và biết làm, nói đi đôi với làm. Theo Bác, phải có một đội ngũ cán bộ như thế cách mạng mới thắng lợi. Người khẳng định: “Phải đào tạo một đội ngũ cán bộ có gan phụ trách, có gan làm việc. Có thể Đảng mới thành công”⁶. Thực hiện lời dạy của Chủ tịch Hồ Chí Minh, Quân ủy Trung ương và Bộ Quốc phòng đã và đang chăm lo đào tạo đội ngũ cán bộ tại các học viện, nhà trường trong và ngoài nước để khoa học công nghệ mới góp phần vào sự nghiệp xây dựng và bảo vệ vững chắc Tổ quốc Việt Nam XHCN. Người cán bộ có bản lĩnh là người rất trung thành, kiên định với sự nghiệp cách mạng của Đảng, vô luận hoàn cảnh thế nào, lòng họ cũng không thay đổi. Đó cũng là người biết tùy cơ ứng biến, hết sức sáng tạo trong quá trình thực hiện nhiệm vụ. Chủ tịch Hồ Chí Minh chỉ rõ: “không có sáng kiến, không phải là người lãnh đạo”⁷

Theo Hồ Chí Minh, người cán bộ cách mạng phải là người trung thành và hăng hái

trong mọi công việc. Đó là những người gần bó mật thiết với quần chúng nhân dân, hiểu biết nhân dân, luôn luôn chú ý đến lợi ích của nhân dân. Chủ tịch Hồ Chí Minh dạy: Trong bất cứ thời kỳ nào của cách mạng, cán bộ và công tác cán bộ cũng là vấn đề trọng yếu. Công tác cán bộ chẳng những có ý nghĩa to lớn đối với công tác xây dựng Đảng, mà còn góp phần quyết định đến việc thành bại trong quá trình tổ chức và lãnh đạo cách mạng của Đảng. Bác chỉ rõ: “*Cán bộ là cái gốc của mọi công việc; công việc thành công hoặc thất bại đều do cán bộ tốt hay kém*”⁸. Cán bộ phải là người có năng lực tương xứng với nhiệm vụ được giao, phải có đủ khả năng hoàn thành nhiệm vụ của Đảng, Chính phủ và nhân dân giao phó. Người cán bộ còn phải có phong cách lãnh đạo và công tác khoa học. Chủ tịch Hồ Chí Minh kiên quyết chống bệnh chủ quan, tác phong quan liêu, thói chuộng hình thức và “*chỉ tay năm ngón*”. Người yêu cầu cán bộ phải thường xuyên sâu sát thực tế, sát cơ sở để lắng nghe, tiếp thu ý kiến, nguyện vọng của quần chúng để giải quyết kịp thời và có hiệu quả thiết thực.

Tuy nhiên, cùng với những ưu điểm của đội ngũ cán bộ, đảng viên, hiện nay “Tình trạng suy thoái về chính trị, tư tưởng, đạo đức, lối sống trong một bộ phận không nhỏ cán bộ, đảng viên và nhân dân, tình trạng tham nhũng, lãng phí, quan liêu chưa được

⁶ Hồ Chí Minh, toàn tập, tập 6, Nxb CTQG; H. 2002; tr. 494, 318.

⁷ Hồ Chí Minh, toàn tập, tập 9, Nxb CTQG; H. 2002; tr. 287.

⁸ Hồ Chí Minh, Toàn tập, tập 9, Nxb CTQG; H. 2002; tr. 287.

ngăn chặn, đẩy lùi". Các thế lực thù địch tiếp tục thực hiện âm mưu "diễn biến hòa bình" với phương thức, thủ đoạn ngày càng tinh vi, xảo quyệt để chống phá Đảng ta và chế độ ta.

Quá trình xây dựng đất nước hòa bình, độc lập, thống nhất dân chủ và giàu mạnh thực hiện công bằng xã hội sẽ làm thay đổi cơ cấu nền kinh tế, cơ cấu xã hội, cơ cấu tổ chức Đảng và đội ngũ cán bộ, đảng viên. Đội ngũ cán bộ của Đảng được tôi luyện, trưởng thành trong kháng chiến dần dần sẽ không tham gia lãnh đạo, quản lý trong hệ thống chính trị; Đội ngũ cán bộ lãnh đạo, quản lý mới được đào tạo cơ bản, có kiến thức chuyên môn cao, nhiều người được đào tạo ở nước ngoài, thích ứng với kinh tế thị trường và hội nhập quốc tế, song cần chú ý nâng cao bản lĩnh chính trị, rèn luyện phẩm chất, đạo đức lối sống để bảo đảm sự kế thừa và phát triển. Đó là những thách thức lớn đối với công tác xây dựng Đảng, xây dựng Nhà nước pháp quyền XHCN Việt Nam và công tác đào tạo, bồi dưỡng, sử dụng cán bộ trong giai đoạn cách mạng mới.

Thành tựu và những bài học kinh nghiệm của Cách mạng tháng Mười đã chứng minh tính cách mạng, tính khoa học trong luận điểm nổi tiếng của V.I. Lênin: "Tất cả các dân tộc đều sẽ đi đến CNXH, đó là điều không tránh khỏi, nhưng tất cả các dân tộc đều tiến tới CNXH không phải một cách hoàn toàn giống nhau; mỗi dân tộc sẽ

đưa đặc điểm của mình vào hình thức này hay hình thức khác của chế độ dân chủ, vào loại này hay loại khác của chuyên chính vô sản, vào nhịp độ này hay nhịp độ khác của việc cải tạo XHCN đối với các mặt khác nhau của đời sống xã hội"⁹

Công cuộc đổi mới theo định hướng XHCN ở Việt Nam được bắt đầu từ đổi mới tư duy, đổi mới nhận thức của Đảng ta từ Đại hội Đảng lần thứ VI (1986): "Đảng ta trước tiên phải đổi mới nhận thức, đổi mới tư duy. Phải nhận thức đúng đắn và hành động phù hợp với hệ thống quy luật khách quan, trong đó các quy luật đặc thù của CNXH ngày càng chi phối mạnh mẽ phương hướng phát triển chung của xã hội"¹⁰

Với phương châm đúng đắn, cầu thị: "Nhìn thẳng vào sự thật, đánh giá đúng sự thật, nói rõ sự thật", Đảng ta đã chỉ rõ những khuyết điểm trong tư duy; giáo điều, rập khuôn, máy móc trong nhận thức về CNXH và con đường đi lên CNXH ở Việt Nam. Chỉ có sự lãnh đạo của một Đảng biết vận dụng một cách sáng tạo chủ nghĩa Mác - Lênin vào điều kiện cụ thể của nước mình thì mới có thể xây dựng và bảo vệ vững chắc Tổ quốc Việt Nam XHCN./.

⁹ C. Mác và Ph. Ăngghen, *Toàn tập*, T.22, Nxb CTQG, H., 1995, tr.613-614.

¹⁰ Đảng Cộng sản Việt Nam, Văn kiện Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ IX, Nxb CTQG, H., 2001, tr.123.